

gospodi; zijalast, kajti Vas ni razumel, dokler se niste pačili, ustnic zakrivali in „skutnik“ izrekli. Po tem se le se je ko iz sená zbužen oglasil: „A, skutniki, skutniki“.

Čudno mi se pa vender zdí, da Vas je ta, akoravno ponovljeni izraz, v višjem broju nagnal sklepati iz posamesnega na splošno, češ, da je le v višjem broju v rabi, kajti so že otroci zapopadani in žena! Zagotoviti Vas zamorem tudi od rabe 1. broja. Ni zdavna, kar je neki mož eno ženo vpríčo mene svaril, rekoč: „ne jemlji skutnika! skutnik v hišo, ti iz hiše“.

Tudi jaz sim z Vami ene misli, da ni treba g. Kappeletu „skupnika“ preklícavati; saj ga ni nikoli tajil, ampak le odveč deval na pladenj.

To edino Vas vprašam: zakaj ste mi, da Vas bor ne ubije, dermali mojo slutnjo ozir izvoda skutnika iz „skuta“? Ali neostaje ona nastor Vašemu napadu slutnja? Da pače je ona znalec slovanskega serca, vseimeitne in važne dogodbe počívvestiti več ko slutnja.

Vam se, pravite, čudno zdí, da izmed naji nobeden obojega slišal ni; čul sim jaz besedo „skupnik“ že Bog vé kolikorkrat v mnogih pomenih, zlasti v Poljanah pri Kupi. Poljanci so skupniki, kadar imata dva v eni zidanci ali suhoti vino; so skupniki, kadar dva soseda v jeseni vsaki svoj par volov vprežeta in s četverico orjeta; so skupniki, če se kdo, bodoči brezotrok, s svojim premajhnim premoženjem svojemu premožnejemu rojaku z obljubo pridruži, da mu će po smerti zapustiti svojo siromašnost; skupniki se tudi dovezeti otroci nazivajo tam; to pa le iz nestaje (pomanjkanja) prikladnega izraza; pod Semičem pa in v severnih krajih Černomaljske fare se le dovezetim otrokom (Adoptiv-Kindern) „skutnikom“ pravi in to je po mojem mnenju pozornosti vredno.

Vaša izpeljava besede „skutnik“ od „skup“ se Vam verjetneja zdí, meni pa — ne zamerite mi — smešna. Najdite le en izgled bodi si v slovnicaah ali iz življenja, kjer se soglasnica „p“ pred soglasnico „n“ spreminja v „t“ in Vaš bo mejdan; do tiste pa dóbe pustite meni prednost.

Tudi častitemu bivšemu belemu Krajncu pri ti priložnosti vediti dajem, da, beseda, „skititi se“ med nami belimi Krajnci kakor tudi Horvati, Dalmatinci in Serbi še zmerom živi; od „skutati se“ pa nič ne vémo tja do Srbije, kjer pa pomeni zakrivati. Moja dekla Adlešičanka mi je na vprašanje odgovorila: „morebit je bilo nekda, jaz nisim nikjer čula“.

Da jezikoslovski ogenj nepotihne, veržem tú še eno polence: „dežmati se“, zanken, je v rabi od Kerke po vsi gori tja do Stojdrage med Krajnci in Hervati. Bi li to bila prava slovanska beseda? Juri Kobe.

Narodska povést.

Na Veprinaščini biva neka rodovina kmetov z imenom Polharji, ki sami od sebe in tudi drugi od njih pravijo, da so od Vile potekli. Pripoveduje se ta pravlica takole:

Nekega toplega letnega dné gré krepek in lep Veprinšk mladeneč v goro Učko, ter najde pri stezi na trati zalo deklè, belo oblečeno, s pečo na solnci, in zagledavši lepoto nježnega obraza se začudi. Nehoteč je buditi, odreže veliko vejo, in jo vtakne tiho v zemljo, da bi jej senco delala. Ona se na to prebudí, vidi postavljeno vejo, se peba v sencí in pri sebi stoječega mladeneča; ter ga popraša: ali si mi ti, mladeneč, to senco naredil? On odgovori: sim, ker si mi se emítila, da te solnce prepeka. Ona mu govori dalje: kaj češ za to dobroto? Mladeneč veselo réče: daj mi se tvojega prelepega obraza nagledati in te za ženo vzeti. Dobro, jaz sim zadovoljna se zate omožiti — mu réče ona — ali

vedi, jaz sim Vila; ti nosmeš nikdar mojega imena izgovoriti; ako rečés moje ime „Vila“, te morem kar koj zapustiti. On obečavši da neće, jo pelje domú, pové svojim staršem vse, kar in kakor mu se je zgodilo, samo ne pové, da mu je nevesta „Vila“. Ona jim se dopade, radi privolijo v ženitev. Na to se poročita. Živela sta nekoliko lét prav lepo in veselo, hišna sreča je v vsem in v vsakem prav dobro napredovala; porodi mu tudi eno hčercico, lepo ko angeljčik. Nekoliko lét za tem sliši mladi mož neko letno jutro prav zgodaj grometi; vstane, gré na okno, vidi, da se strašno nevretime pripravlja, ter govori svoji ženi: žena! škoda in nesreča velika, da nismo pšenice poželi, vso bo nam toča pobila. Ona mu réče: ne boj se ne, naše ne bo pobila. To rekši vstane, gré pred durí, in ko pride nazaj, počné strašno toča padati. Mož zdihovaje govori: sim ti rekel, da bomo ob vso pšenico. Smehljaje mu na to réče: pojdi v skedinj, boš vidil, da nam je ni pobila. Ko toča neha, gré mož rés v skedinj, in vidi ondi vso pšenico v snopji lepo složeno, in vèrnivši se zavpije vès začuden: Ah, kar je Vila, Vila je! Al v tem hipu mu ona zgine, — mož ostane tužen in žalosten brez žene „Vile“ s svojo malo hčercico. Mati Vila pa še zmirom dohaja nazaj, nobenem kakor sami hčercíci vidoma; nastaja jo v vsih potrebah, kakor nar skerbnejši mati, dokler je ni zgojila do ženitvenih lét. Ko ta Vilina hči do te dóbe pride, se omoži in je tako mati sedanje Polharske rodovíne.

Take pravlica.

Novičar iz slavenskih krajev.

Is Veprinca v Istrii 16. sept. J. V. — „Arkiv“ zagrebskega zgodovinskega društva je tudi dober pravnik. Vedite, zakaj. Muščeniska in Kozljaška soséska v Istrii ste namreč bile že od zdavnaj v zmoti zavolj mej; kar prinese 2. razdelk 2. knjige „Arkiva“ popis njunih mej od leta 1395, in gosp. župnik ga dóbi k sreči v roke, ga pokaže predstojnikom ene in druge sosése; sosésanci gredó po mejnih imenih omenjenega popisa, najdejo, da jih ljudjé še vse ravno tako imenujejo, kot pred 458 leti, in se lepo med seboj pomirijo. — Vidi se iz tega, da bukve so dostikrat za marsikaj dobre in koristne, kar se še prej ne misli!

Is Tuhinske dolíne. Pred dvéma letama sim v „Novicah“ razglasil, da bi se v naši dolíni dale toplice narediti. Na Potoci poleg ceste, ktera na Štajersko pelje, pol drugo uro hodá od Kamnika na lepem travniku (ljudjé ga imenujejo toplica) je gorak studenec močnega vira, kjer bi se dale toplice narediti.

Predolgo bi bilo razkladati zadržke, ki so ta čas overale, da nisim te tako koristne reči po našem listu dalje razglasil, in to zdej storim, ter povém, da sva to poletje z gosp. žl. Bek-om, c. k. okrajnim zdravnikom v Kamniku, gorkoto tega vira pretehtala in najdla, da ima dvajset stopinj (20 Grade) in še več, ako bi se dotok vse hladne vode zadržal, kar nama ni bilo prav natanjko mogoče, kar bi se pak zgodilo, ako bi kdo zid okoli studenca napravil.

Pomanjkanje denarjev, slaba letina, nevednost ali nevkretnost, malosercnost in pomanjkanje delavcov za domače dela zadržuje, da se nihče na Potoci ali na Lasenem ne vloti toplíc napraviti, ali vsaj kak začetik narediti, da bi se zvedilo: ali ima ta voda kako zdravilno moč, ali je le gorka kopel *).

*) To zvediti je potreba natanjčnega kemijskega preiskavanja, ki se zamore le v lekarnici ali kemijskem laboratorji opraviti. Preiskovavec potrebuje v ti namen več steklenic čiste vode, da po mnogih skušnjah sledi nje obstojne dele. Pošlite nam kakih 10 bokalov tiste vode v steklenicah, ki se morajo koj pri studencu, kjer se voda zajema, dobro zamašiti